

Sygn. akt VI ACa 725/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Małgorzata Manowska (spr.)

Sędzia SA – Aldona Wapińska

Sędzia SA – Ewa Stefańska

Protokolant: – sekr. sądowy Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. i (...) z siedzibą w W.

o ustalenie nieważności umowy

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 29 grudnia 2011 r., sygn. akt III C 697/11

I. oddała apelację,

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 725/12

UZASADNIENIE

A. G. wnosił o ustalenie nieważności przelewu jego wierzytelności w postaci kredytu gotówkowo – konsumpcyjnego z dnia 5 maja 2000 roku z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz (...) z siedzibą w W..

W odpowiedzi na pozew (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Również (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 13 października 1999 roku pomiędzy A. G., a (...) S.A. z siedzibą w W. doszło do zawarcia umowy kredytu odnawialnego dla posiadaczy superkonta. Na podstawie tej umowy bank udzielił kredytobiorcy odnawialnego kredytu na bieżące potrzeby w kwocie 58 000 złotych. Ze względu na brak spłaty kredytu w uzgodnionym terminie, bank pismem z dnia 15 listopada 2002 roku wypowiedział umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Kolejnymi pismami bank wzywał powoda do dobrowolnej zapłaty należności.

Wobec braku uregulowania wierzytelności, bank wystąpił przeciwko powodowi z pozwem o zapłatę. W dniu 18 lipca 2005 roku Sąd Rejonowy (...) wydał przeciwko powodowi nakaz zapłaty, nadając mu klauzulę wykonalności. W dniu 22 czerwca 2007 roku bank wystąpił do komornika sądowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Następnie pismem z dnia 16 grudnia 2010 roku bank zawiadomił powoda, że na podstawie umowy z dnia 30 listopada 2010 roku dokonał przelewu wierzytelności powoda z tytułu umowy kredytu na rzecz funduszu. Pozwany bank poinformował powoda, że przeniesienie wierzytelności stało się skuteczne dnia 7 grudnia 2010 roku, a zapłata świadczenia z tytułu umowy kredytu winna nastąpić na rzecz aktualnego wierzyciela tj. funduszu.

Sąd Okręgowy uznał, że skuteczność przelewu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu, dokonanego przez pozwanych należy oceniać z punktu widzenia przepisów obowiązujących w dacie zawarcia umowy kredytu, a więc w niniejszej sprawie w dniu 13 października 1999 roku. Zastosowanie zatem znajdują przepisy obowiązujące przed nowelizacją ustawy o funduszach inwestycyjnych z dnia 4 września 2008 roku (Dz. U. z 2008 roku nr 231 poz. 1546), zmieniającej powyższą ustawę z dniem 13 stycznia 2009 roku. To przesądza, zdaniem Sądu Okręgowego, że w sprawie będą mieć zastosowanie obowiązujące przed wskazaną nowelizacją przepisy art. 326 ust. 1 - 4 ustawy w jej brzmieniu z 2005 roku oraz art. 92a - 92c ustawy prawo bankowe, też przed ich uchyleniem powołaną nowelizacją.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych w pierwotnym brzmieniu tej ustawy – do przelewu wierzytelności banku na fundusz sekurytyzacyjny, z tytułu umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy art. 92a - 92c ustawy Prawo bankowe, z zastrzeżeniem ust. 2-4 wskazanego art. 326. Podczas gdy art. 92c Prawa bankowego wymagał uzyskania przez bank zgody dłużnika banku na przelew wierzytelności, to zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych bank nie jest obowiązany do uzyskania zgody dłużnika banku na przelew wierzytelności banku z tytułu umów kredytu w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu, określonych w umowie. W dalszym ciągu Sąd I instancji wskazał, że według art. 326 ust. 3 powołanej ustawy bank przed zawarciem z funduszem sekurytyzacyjnym umowy przelewu wierzytelności banku z tytułu umów kredytu, spełniających przesłankę, o której mowa w art. 326 ust. 2 jest obowiązany wezwać do zapłaty dłużnika banku na warunkach, które wskazuje art. 326 ust. 3 i 4 tej ustawy. Mianowicie przed zawarciem umowy cesji z funduszem bank obowiązany jest wezwać dłużnika do zapłaty, wyznaczając mu 30-dniowy termin zapłaty należności, do wysokości określonej w wezwaniu, a do wezwania bank dołącza informację, że w razie nie wywiązania się z obowiązków określonych w wezwaniu wierzytelność będzie przelana na fundusz.

Zdaniem Sądu Okręgowego, z ustalonego stanu faktycznego wynika, że wymagania wskazane przez przytoczone przepisy zostały w niniejszej sprawie spełnione. W świetle mającego zastosowanie w tej sprawie art. 326 ustawy o funduszach inwestycyjnych umowy kredytowe, zawarte przed wejściem w życie ustawy o funduszach inwestycyjnych z dnia 27 maja 2004 r. (umowa w sprawie niniejszej została zawarta dnia 13 października 1999 roku) nie wymagają, w okolicznościach wskazanych w tym przepisie zgody dłużnika na dokonanie cesji wierzytelności z tytułu umów kredytowych. Sąd I instancji podzielił stanowisko wyrażone w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r. (IV CSK 558/09, OSNC 2010, nr 12, poz. 168) oraz z dnia 12 stycznia 2011 r. (I CSK118/10), w których stwierdzono, że jeżeli dłużnik banku będący kredytobiorcą nie dotrzymuje warunków udzielenia kredytu, bank może dokonać przelewu wierzytelności na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego bez zgody zarówno tego dłużnika, jak i dłużnika banku z tytułu zabezpieczonego kredytu. Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Zgoda ta byłaby potrzebna, gdyby w umowie wierzyciela z dłużnikiem wyłączono możliwość przeniesienia wierzytelności, co w sprawie nie ma miejsca. Przelew tej wierzytelności nie pogarsza sytuacji dłużnika. Żaden przepis ustawy nie zakazywał przelewu tej wierzytelności, jak również nie sprzeciwiała mu się właściwość tego zobowiązania (np. czynność została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela). Na skutek przelewu nie uległ zmianie stosunek zobowiązaniowy, a jedynie na nabywcę wierzytelności (fundusz) przeszedł ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi (bank).

Odnosnie do zarzutu powoda, że nie złożył on oświadczenia o poddaniu się egzekucji na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego, to Sąd I instancji wyjaśnił, że zgodnie z poglądami doktryny i orzecznictwa wymóg uzyskania

takiego oświadczenia nie jest warunkiem skuteczności i ważności przelewu wierzytelności banku na fundusz. Podobnie zgodnie z art. 193 ustawy o funduszach inwestycyjnych nie jest potrzebne uzyskiwanie zgody dłużnika na przetwarzanie jego danych osobowych w procesie sekurytyzacji wierzytelności.

Od wyroku Sądu Okręgowego apelację wniósł powód. W apelacji zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na całkowitym pominięciu dowodów przedstawionych przez powoda w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Warszawie;
2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewykazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności dowodom i tezom przytoczonym przez powoda;
3. Sprzeczność ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego powództwa;

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 509 k.c., art. 385 k.c., art. 92 c prawa bankowego, art. 326 ustawy o fund. Inwestycyjnych, art. art. 880 k.c. i 878 § 1 k.c.

W konkluzji skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, gdyż wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu. Powództwo A. G. podlegało oddaleniu jednakże z innych przyczyn, niż powołano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Przede wszystkim wskazać należy, że zarzuty naruszenia prawa procesowego podniesione w apelacji nie zostały w żaden sposób uzasadnione. Skarżący nie wskazuje bowiem jakie dowody zostały przez Sąd I instancji pominięte czy też błędnie ocenione. Skarżący nie powołuje także konkretnych faktów, które miałyby zostać przez Sąd Okręgowy ustalone niezgodnie z wymową materiału dowodowego. Nie jest kwestionowana ani data zawarcia umowy kredytu, ani okoliczność, że miała miejsce czynność polegająca na złożeniu oświadczeń woli o przelewie, ani też fakt, że należność wynikająca z umowy kredytu nie została przez powoda zapłacona, ani wreszcie, że powód nie złożył oświadczenia o poddaniu się egzekucji na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny jest związany stanem faktycznym ustalonym przez Sąd Okręgowy.

Sąd I instancji zastosował natomiast niewłaściwe prawo materialne do oceny roszczenia powoda.

Art. 92 c Prawa bankowego dotyczący przelewu wierzytelności banku na towarzystwo funduszy inwestycyjnych, na który powołał się Sąd Okręgowy uchylony został z dniem 13 stycznia 2009 r. na mocy art. 2 ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Z tym samym dniem i na podstawie art. 1 pkt. 119 tej samej ustawy uchylony został art. 326 ustawy o funduszach inwestycyjnych, który w ustępie pierwszym nakazywał do przelewu wierzytelności banku na fundusz sekurytyzacyjny, z tytułu umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosować 92a – 92c Prawa bankowego. Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, która weszła w życie częściowo z dniem 28 czerwca 2004 r., a częściowo z dniem 1 lipca 2004 r., zawierała zatem przepis przejściowy (art. 326 ustęp 1), który nakazywał stosowanie jej przepisów do przelewów z umów kredytu zawartych przed jej wejściem w życie. Ustawa nowelizująca z dnia 4 września 2008 r. nie zawiera natomiast przepisu przejściowego uzależniającego ważność czy skuteczność umów przelewu wierzytelności wynikających z kredytów bankowych od spełnienia przesłanek wskazanych w uchylonych przepisach art. 326 ustęp 2 – 4 ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz art. 92 c Prawa bankowego. Sporna umowa przelewu została zawarta pomiędzy pozwanymi w dniu 30 listopada 2010 r., a więc już po uchyleniu art. 326 ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz art. 92 c Prawa bankowego. W tym stanie rzeczy do oceny jej ważności i skuteczności należy zastosować przepisy obowiązujące w dacie zajścia tego zdarzenia. Brak jest bowiem przepisu szczególnego i

nie wynika to z zasad prawa cywilnego, aby do zdarzeń, jakie zaszły po uchyleniu określonych przepisów, stosować w dalszym ciągu te właśnie przepisy. Powód, w szczególności nie nabył do dnia 13 stycznia 2009 r. żadnych praw podlegających ocenie według przepisów obowiązujących przed tą datą. Z tą datą uchylone zostały jedynie przepisy zawierające szczególne odstępstwa od ogólnej reguły art. 2 k.c. zakazującej stosowanie ustawy wstecz.

Zgodnie z art. 92 ustęp 1 pkt. 1 oraz ustęp 2 Prawa bankowego, bank może zawrzeć z towarzystwem funduszy inwestycyjnych tworzącym fundusz sekurytyzacyjny albo z funduszem sekurytyzacyjnym umowę przelewu wierzytelności. Powołany przepis nie zawiera żadnych szczególnych wymagań dla dokonania takiej czynności prawnej za wyjątkiem tego, aby umowa nie zwiększała ryzyka niewypłacalności lub nie pogarszała płynności banku. Ogólne zasady dotyczące umowy przelewu zawarte zostały w art. 509 k.c., który pozwala na dokonanie przelewu bez zgody dłużnika, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W sprawie niniejszej takie negatywne przesłanki nie zachodzą.

Podkreślenia wymaga, że taką negatywną przesłanką nie było, jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, wymaganie zawarte w art. 92c ustęp 1 Prawa bankowego złożenia przez dłużnika oświadczenia o poddaniu się egzekucji na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego. Wymaganie to bowiem, wobec niezrealizowania przez ustawodawcę zamiaru wyposażenia funduszy sekurytyzacyjnych w uprawnienie do wystawiania sekurytyzacyjnych tytułów egzekucyjnych, traktowane było jako wyrażenie przez dłużnika zgody na przelew wierzytelności, od uzyskania której bank, zgodnie z art. 326 ustęp 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych został zwolniony w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu, określonych w umowie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., II CSK 345/11). Nie było natomiast kwestionowane, że takie przesłanki, zwalniające pozwanego Bank od uzyskania zgody powoda na dokonanie przelewu zachodziły w sprawie niniejszej.

Mając na uwadze przedstawione wyżej okoliczności Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak na wstępie.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze trudną sytuację materialną powoda ujawnioną we wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.